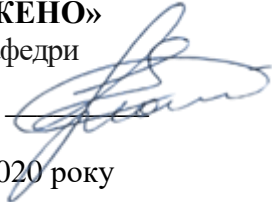

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра економічного аналізу і фінансів

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Єрмошкіна О.В.

«1» вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Податковий менеджмент»

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність.....	для всіх спеціальностей галузі
Освітній рівень.....	магістр
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Термін викладання	2-й семестр, 4-а чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: доц. Цуркан І.М. _____

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» для магістрів для всіх спеціальностей галузі 07 / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ЕАіФ – Д. : НТУ «ДП», 2020. – 14 с.

Розробник – Цуркан І.М.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (протокол № 1 від 01.09.2020 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	6
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійних програмах Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» до дисципліни В1.5 «Податковий менеджмент» віднесено такі результати навчання:

- 1 Демонструвати управлінські навички у сфері корпоративних фінансів
- 2 Систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних та наукових завдань в сфері корпоративних фінансів
- 3 Оцінювати сучасний стан корпоративних фінансів і приймати обґрунтовані рішення.
- 4 Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання

Мета дисципліни – формування компетентностей у галузі управління податковою діяльністю.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
1, 3	Приймати оптимальні управлінські рішення в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту інтересів у системі оподаткування:
	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах невизначеності
	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах ризику
	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах конфлікту
	Проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття управлінських рішень
2, 4	Розробляти ефективні рішення з використанням норм податкового законодавства:
	Визначати способи формалізації та реалізації управлінських рішень
	Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів та норм для формування ефективних управлінських рішень
	Застосовувати методи експертних оцінок для визначення ступеня ризику
	Здійснювати оцінку абсолютного рівня ризику
	Прогнозувати рішення з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища
2, 3	Здійснювати обґрунтування прийняття управлінських рішень та їх реалізацію:
	Ідентифікувати податкові ризики
	Визначати технологію розробки та реалізації управлінських рішень
	Здійснювати оцінку ефективності прийнятих рішень в системі оподаткування
	Формувати напрями підвищення ефективності управлінських рішень

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Макроекономіка Мікроекономіка	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основні розуміння основних напрямів розвитку економічної науки Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організацій
Фінанси Фінанси підприємств	Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансових систем, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів. Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових систем.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	70	18	52	-	-	8	62
практичні	50	18	32	-	-	4	46
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	38	84	-	-	12	108

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	70
2	1 Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	5
	Сутність податкового менеджменту	
	Основи організації та елементи податкового менеджменту	
	Податкове навантаження	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Органи управління в сфері оподаткування та їх функції	
2	2 Податкове планування та прогнозування податків і зборів Принципи планування та державного регулювання бюджету Методи бюджетного планування Поняття і суть податкового планування Методи податкового планування Поняття, сутність та методи податкового прогнозування Механізми податкового регулювання	5
2	3 Податковий ризик-менеджмент Сутність податкового ризик-менеджменту Основні податкові ризики та шляхи їх виявлення та оцінка Шляхи і методи упередження та усунення податкових ризиків	4
2	4 Податкове рахівництво Поняття, склад, об'єкти і суб'єкти податкового рахівництва Сутність та принципи адміністрування податків Підстави та порядок визначення податкових зобов'язань	4
2	5 Облік платників податків Поняття, сутність та порядок обліку платників податків у податкових органах Порядок визначення та обліку великих платників податків Облік платників податків-фізичних осіб. Використання даних Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів.	5
4	6 Облік податкових надходжень Порядок обліку податкових надходжень Сутність особових рахунків платників податків та порядок їх ведення Порядок узгодження податкових зобов'язань платника. Способи забезпечення виконання обов'язку зі сплати податків і зборів Відповідальність за порушення податкового законодавства Поняття та порядок нарахування пені	4
3	7 Порядок погашення податкового боргу Поняття податкового боргу (недоїмки). Джерела сплати податкових зобов'язань та податкового боргу платника.	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Податковий керуючий, його функції. Поняття безнадійного податкового боргу та порядок його списання.	
1	8 Теоретичні засади податкового контролю Поняття та принципи податкового контролю Контролюючі органи та їх функції	4
2	9 Планування та організація проведення перевірок Сутність та види податкових перевірок Оформлення результатів перевірок Податкове повідомлення-рішення Податковий компроміс	5
3	10 Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання Поняття і сутність податків на споживання Сутність контрольної роботи податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання Відповідальність за порушення законодавства по податках на споживання Вплив корпоративного менеджменту на результати та частоту перевірок	5
1	11 Контроль за правильністю нарахування своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток Сутність податку на прибуток Податкова декларація Організація контролю за повнотою і своєчасністю сплати податку на прибуток	5
1	12 Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян Сутність податку на доходи громадян Звітність по податку з доходів громадян. Порядок заповнення та надання до податкових інспекцій. Термін сплати податку Організація контролю у сфері доходів громадян. Його форми та методи.	4
3	13 Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів Сутність та перелік ресурсних платежів, єдиного податку Звітність по ресурсних платежах та єдиному податку. Звітні періоди, порядок надання звітності та терміни сплати Організація контролю за повнотою декларування та своєчасністю сплати єдиного податку та ресурсних платежів	5
4	14 Митний контроль	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Сутність митного контролю	
	Порядок проведення митного контролю. Форми і методи митного контролю	
	Оформлення та порядок реалізації результатів митного контролю	
4	15 Західний досвід адміністрування податків	
	Податкові системи розвинених країн	
	Західний досвід адміністрування податків та можливості впровадження західного досвіду адміністрування податків в Україні	5
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	50
	1 Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	4
	2. Податкове планування та прогнозування податків і зборів	3
	3. Податковий ризик-менеджмент	3
	4. Податкове рахівництво	3
	5. Облік платників податків	4
	6. Облік податкових надходжень	4
	7. Порядок погашення податкового боргу	4
	8. Теоретичні засади податкового контролю	3
	9. Планування та організація проведення перевірок	4
	10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	3
	11. Контроль за правильністю нарахування своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	3
	12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	3
	13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	3
	14. Митний контроль	3
	15. Західний досвід адміністрування податків	3
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій		визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		

	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи	комплексна контрольна робота (ККР)	виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
--	----------------------------------	--	--	---

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень; ◆ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об’єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; ◆ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності 	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв’язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;</p> <p>♦ використання іноземних мов у професійній діяльності</p>	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; ♦ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним 	Відмінне володіння компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.
Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Податковий кодекс України №2755–VI від 02.12.2010 р. / [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
3. Довгалюк В. І., Ярмоленко Ю. Ю. Податкова система: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 360 с.
4. Крисоватий А.І. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації : [монографія] / А.І. Крисоватий, Т.Л. Томнюк. – Тернопіль : ВПЦ, «Економічна думка ТНЕУ», 2012. – 212 с.
5. Крисоватий А.І. Планування та прогнозування податкових надходжень: навч. посіб. / А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Маслій; Терноп. нац. екон. ун-т, Ф-т фінансів. – Т. : ТНЕУ, 2011. – 260 с.
6. Паранчук С. В. Податковий менеджмент. Навч. посіб. / Паранчук С. В., Романів Є. М., Червінська О. С. Третє видання, доповнене і перероблене. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2009. – 288 с.
7. Податковий менеджмент: підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 526 с.